

**TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS**

Tapa

EELNÕU
28. mai 2015 nr

**Eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine
toimetulekutoetuse määramisel**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5, sotsiaalhoolekandeseaduse § 22¹ – 22⁴ ning Vabariigi Valitsuse 26.01.1999 määruse nr 38 “Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine“ alusel.

§ 1. Üldsätted

- (1) Käesolev määrus kehtestab eluruumi alaliste kulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel Tapa vallas.
- (2) Toimetuleku toetuse määramise aluseks on:
 - 1) Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud eluruumi sotsiaalselt põhjendatud norm, mis on 18 m² üldpinda perekonna iga liikme kohta ja lisaks 15 m² perekonna kohta või normpinnana eluruumi üldpind, kui eluruumi tubade arv on võrdne selles eluruumis alaliselt elavate inimeste arvuga ja eluruumi üldpind on sotsiaalselt põhjendatud normist suurem;
 - 2) üksi elava pensionäri eluruumi normpinnana kahetoalise korteri puhul üldpind ja suurema arvu tubadega korteri puhul mitte rohkem kui 51 m².
- (3) Toimetulekutoetuse määramisel võetakse aluseks eluruumi tegelikud kulud, kuid mitte üle vallavolikogu poolt kehtestatud piirmäärade.
- (4) Eluruumi alaliste kulude hüvitamine toimub teenuse osutaja või kauba müüja poolt väljastatud arvete ja maksekviitungite alusel arvestades kehtestatud eluruumi alaliste kulude piirmäärasid.

§ 2. Eluruumi alaliste kulude piirmäärad

Toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse võetavate jooksva kuul tasumisele kuuluvate eluruumi alaliste kulude piirmäärad on järgmised:

- 1) üür – kuni 1,00 eurot 1 m² kohta kuus;
- 2) korterelamu haldamise kulu, sealhulgas remondiga seotud kulu – kuni 1,00 eurot 1 m² kohta kuus;
- 3) korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse – kuni 1,00 eurot 1 m² kohta kuus;
- 4) veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste maksumus – kuni 3 m³ summas 7,50 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 2 m³ summas 5,00 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus;
- 5) soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus – kuni 4 eurot 1 m² kohta kuus;
- 6) kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus – kuni 4 eurot 1 m² kohta kuus;
Juhul, kui kuludokumendil kajastub taotlusele järgneva perioodi küttekulu, kompenseeritakse see kuludokumendi esitamisele järgnevatel kuudel vastavalt

kehtestatud piirmääradele kuludokumendis näidatud summa kompenseerimiseni või kuni uue kuludokumendi esitamiseni;

- 7) tarbitud elektrienergia maksumus – kuni 30,00 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 15,00 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus;
- 8) tarbitud majapidamisgaasi maksumus – kuni 11,00 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 6 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus; ballooniaasi kasutamisel kompenseeritakse kulu vastavalt kehtestatud piirmääradele vajadusel ka kuludokumendi esitamisel järgnevatel kuudel kuludokumendis näidatud summa kompenseerimiseni või kuni uue kuludokumendi esitamiseni;
- 9) maamaksukulu, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind – kuni 0,10 eurot 1 m² kohta kuus;
- 10) hoonekindlustuse kulu – kuni 0,10 eurot 1 m² kohta kuus;
- 11) olmejäätmete veotasu – kuni 2,00 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 1,50 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus.

§ 3. Rakendussätted

- (1) Tunnistada kehtetuks Tapa Vallavolikogu 09.06.2011 määrus nr 51 „Eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine toimetulekutoetuse määramisel“
- (2) Määrust rakendatakse alates 01.06.2015.

Urmas Roosimägi
Vallavolikogu esimees

Seletuskiri volikogu määruse eelnõu “Eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine toimetulekutoetuse määramisel“ juurde

Alates 01.06.2015 muutub ja täieneb toimetulekutoetuse vahenditest kompenseerimisele kuuluvate eluruumi alaliste kulude nimekiri. Täiesti uue kuluna lisandub korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse. Eraldi tuleb kehtestada piirmäär üürile ja korterelamu haldamise tasule. Muutuvad ka osade eluruumi alaliste kulude nimetused. Seniste piirmäärade põhjalikust analüüsist johtuvalt on mitmed olemasolevad piirmäärad ammendunud ega taga sotsiaalset kaitset kodanikule inimväärset äraelamist, pigem süvendavad vaesust ja võlgasid.

Sotsiaalhoolekande seaduse § 22² lg 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Arvestades käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud piirmäärasid ja elamuseaduse § 7 lõike 1 punkti 2 alusel kehtestatud eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi või perekonnaliikmete arvu, võetakse toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse järgmised jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluruumi alalised kulud:

- 1) üür;
- 2) korterelamu haldamise kulu, sh remondiga seotud kulu;
- 3) korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse;
- 4) veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste maksumus;
- 5) soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;

- 6) kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
- 7) elektrienergia tarbimisega seotud kulu;
- 8) majapidamisgaasi maksumus;
- 9) maamaksukulu, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;
- 10) hoonekindlustuse kulu;
- 11) olmejäätmete veotasu.“.

Elamuseaduse § 7 lg 1 p 2 säte on vajalik, sest viitab sotsiaalselt põhjendatud normile - Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine. Käsitletud loodavas määruses §-s 1 p-d 1 ja 2.

Üür – üürilepingust tulenev üür, st kompenseeritakse normpinna ulatuses.

Praegune kululiigi määratlus- „tegelik korteriüür või hooldustasu“. Olemuselt jaguneb praegune määratlus uue redaktsiooni kohaselt kaheks.

I kvartali järgselt on keskmiselt 106-st igakuisest toimetulekutoetust taotlenud üksikisikust või perekonnast eluruumi üürileping ca 45 eluruumil, neist ~25 sõlmitud Tapa Vallavalitsusega (sotsiaalkorterid) ning reaalselt 4 üürilepingut on summalise üüri nõudega. Edaspidi, üürinõuete kompenseerimisel, tuleb üürileandjatel asuda deklareerima üürist saadud tulu EMTA ees. **Ettepanek on kehtestada üür kuni 1,00 eurot 1 m² kohta kuus.**

Nagu eelpool mainitud lisanduvad täiesti uute kuludena **korterelamu haldamise kulu ja korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse.**

Korterelamu haldamise kulu puhul on tegemist asjaõigusseaduse § 70 mõistes ühises omandis oleva vara jooksva majandamise ja hooldamise tasuga, mis hõlmab endas erinevaid korterelamu haldamisega seotud kulusid, näiteks muru niitmist, lume koristust, majahalduri ja raamatupidaja töötasu, korterelamu jooksva remondi kulusid jms, mida ühises omandis oleva maja elanikel esitatud kommunaalravete alusel tasuda tuleb.

Mis puutub üksikelamus elavatesse toimetulekutoetuse taotlejatesse, siis ollakse seisukohal, et oma elamus tehtavaid kulusid ei peaks toimetulekutoetuse raames kompenseerima. Kui korterelamu puhul on maja haldamisega seotud kulud elanike jaoks sundkulud, mida tuleb tasuda selleks, et mitte sattuda võlgadesse, siis üksikelamus elavate inimeste puhul on neil endil üldjuhul võimalus otsustada, millal ja milliseid elamu hooldamisega seotud kulutusi teha. Kuivõrd toimetulekutoetuse puhul on oma olemuselt tegemist ajutise toetusega, siis üksikelamus elavate isikute puhul ei peeta põhjendatuks elamu haldamisega seotud kulude katmist toimetulekutoetuse vahenditest. Mitmed üksikelamu hooldamisega seotud kulud on võrreldavad kortermaja puhul korteriomandi hooldamisega seotud kuludega, mida samuti toimetulekutoetuse vahenditest ei kaeta. Näiteks üksikelamu välisukse luku vahetus või remont on võrreldav korteri luku vahetusega, üksikelamu akende vahetus korteri akende vahetusega jms.

Hetkel kehtiva sotsiaalhoolekande seaduse alusel ei kuulu eraldi kululiigina katmisele korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimaksed, kuid asjaolu tõttu, et mitmed korteriühistud on kajastanud renoveerimislaenu kommunaalravel nimega *remont* vms, ei ole seda võimalik muudest hooldustasu ehk elamu igapäevase haldamisega seotud kuludest eraldada. Seetõttu on omavalitsusi, kus võetakse juba praegu osade korterelamus elavatele toimetulekutoetuse taotlejatele toetuse arvestamisel ühe kululiigina arvesse ka summa, mis on mõeldud renoveerimislaenu tagasimakseks. Selleks, et lõpetada korterelamus elavate toimetulekutoetuse taotlejate ebavõrdne kohtlemine ning, et aidata kaasa eluasemevõlgade mitte tekkimisele (nende toetuse saajate osas, kellele praegu korterelamu renoveerimislaenu tagasimakseid toimetulekutoetuse vahenditest ei kaeta) jõustub alates 1. juunist 2015 sotsiaalhoolekande seaduse muudatus, mille kohaselt kuulub toimetulekutoetuse arvestamisel

eraldi kululiigina katmisele ka korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse. Selle punkti lisamine eluruumi alaliste kulude hulka tähendab erandit üldisest reeglist, mille kohaselt toimetulekutoetuse määramisel ei arvestata erinevate laenumaksetega. Erandi tegemine on põhjendatud asjaolu tõttu, et laenu võtmine korterelamu renoveerimiseks ei eelda üldjuhul kõigi korteriomanike nõusolekut, vaid otsus laenu võtmise kohta tehakse korteriomanike lihthälteenamuse otsuse alusel. Seega toimetulekutoetuse saaja jaoks on renoveerimislaenu tagasimakse sundkulu.

I kvartali järgselt on keskmiselt 106-st igakuisest toimetulekutoetust taotlenud üksikisikust või perekonnast korterelamu renoveerimiseks võetud laenu kululiik üürikviitungil kajastatud 2-1 juhul. (1 m² hind 0,515€ ja 0,966€, seega keskmiselt 0,74€).

Ettepanek on kehtestada korterelamu haldamise kulule ja korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimaksele mõlemale kuni 1,00 eurot 1 m² kohta kuus.

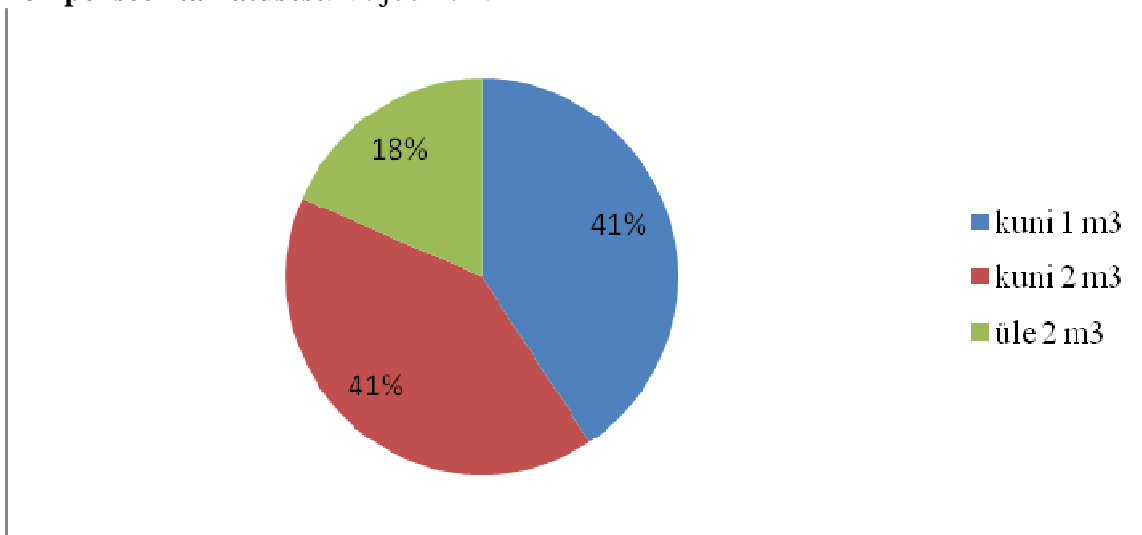
Korteriühistu eesmärgiks on kaasomandiosa ühine majandamine ja korteriühistu liikmete ühiste huvide esindamine. Kui ühistu juhatus ei tegutse liikmete huvides, tasuks kaaluda uue juhatuse valimist või nt läbi viia revisjon. Samas tuleks arvestada sellega, et otsused (nt majandustegevuse aastakava, mille alusel raha koguda) võtab vastu siiski üldkoosolek, seega tulekski üldkoosolekul teha vastavad otsused, mis oleksid ühelt poolt sellised, et tagaks elamu säilimise ning majandamiseks piisavad vahendid, teisalt arvestaks võimalusel ühistu liikmete võimalusi. Lisaks tuleks lähtuda sellest, et sihtotstarbeliselt kogutud raha tuleks selleks otstarbeks ka kasutada (kui üldkoosolek ei otsusta teisiti). Üldiselt tuleks lähtuda ka sellest, et korteriühistu üldkoosoleku otsusega saab kõikidele liikmetele kohustuslikult otsustada üksnes elamu majandamiseks ja säilitamiseks vajaliku toimingute tegemist ja majandamiskulude kandmist. Majandamiskulud on korteriühistu vajalikud kulud eluruumide ja nende pindala osatähtsusele vastava elamu ja elamu ümbruse osa hoolduseks ja remondiks ning tasu korteriühistu poolt elamu majandamiseks osutatud ja ostetud teenuste eest, sealhulgas energiaauditi ja energiamärgise tellimise eest, arvestatuna eluruumi üldpinna ühe ruutmeetri kohta, kui korteriühistu põhikirjas ei sätestata teisiti. Korteriühistu otsused elamu majandamise ja säilitamiseks vajalike toimingute tegemise ning majandamiskulude kandmise kohta on kõigile korteriühistu liikmetele kohustuslikud. Korteriühistu liikmel on õigus korteriühistu üldkoosoleku ebaseadusliku otsuse tühistamiseks pöörduda kohtu poole kolme kuu jooksul otsuse teadasaamise päevast arvates.

Kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakond ei ole pädev organ analüüsima korteriühistute üldkoosolekul tehtud otsuste (eba)seaduslikkust.

Juhul, kui üksikelamu renoveerimiseks on võetud laenu, siis sellise laenu puhul on tegemist elamu omaniku kui laenuvõtja vabatahtlikult võetud kohustusega. Samasuguseks vabatahtlikult võetud laenuks saab pidada ka näiteks eluasemelaenu, millega kaasneb eluaseme omandamine. Laenu võtmisega kaasnevad alati riskid ning need jäävad laenuvõtja kanda (võimalikud on muidugi ka erinevad vabatahtlikud kindlustuse skeemid). Toimetulekutoetuse eesmärgiks ei ole maksta riigieelarvelistest vahenditest kinni inimeste vabatahtlikult võetud laenukohustusi, mille abil neil oleks võimalik endale eluruumi soetada või oma elamut renoveerida/remontida. Raskuste tekkimisel üksikelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimaksmisega peaks laenuvõtja uurima võimalusi võetud kohustuste ümberkujundamiseks (maksepuhkuse taotlemine vms).

Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste maksumus (praegune kululiigi määratlus- „tarbitud vee- ja kanalisatsiooni maksumus“) mõõtühikuks on m³. Alates 01.10.2014 on Tapa valla teeninduspiirkonnas OÜ Tapa Vesi kehtestatud m³ hinnaks eraisikule 2,5€. Lääne-Virumaa 15-st omavalitsusest on praegu kasutusel 4-1 mõõtühikuna m³. Otstarbekam on edaspidi hind kehtestada rahalises vääringus, seda toetab ka Sotsiaaltöö andmeregister (edaspidi STAR), mille häälestusparameetri arväärtuse ühikuks on EUR. Antud kululiigi

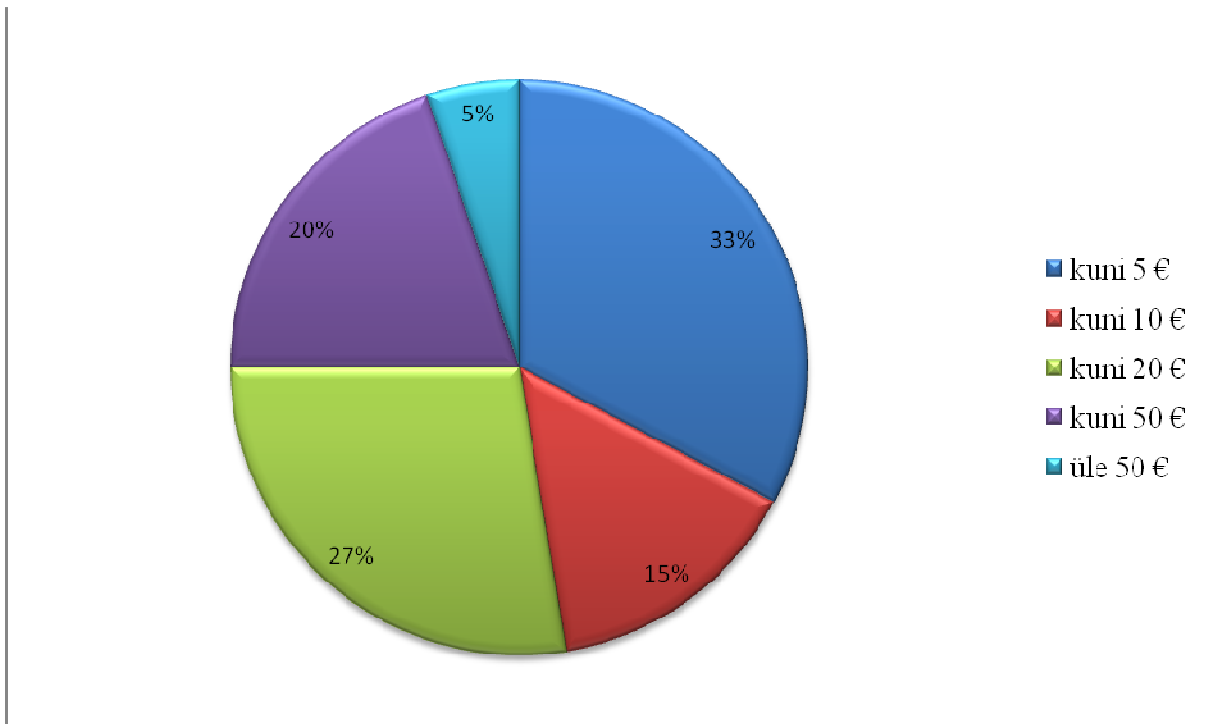
praegune normpiir on analüüsi tulemusena oluliselt vähemkompenseeritud. **Ettepanek on tõsta üksikisiku või pereliikme esimese liikme normkulu 1m^3 võrra. Kuni 3m^3 summas 7,50 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning iga järgneva pereliikme kohta kuni 2m^3 summas 5,00 eurot kuus. Tagamaks koheselt 41 % ulatuses kulude katmise kompenseeritamatuses.** Vt joonis 1.

Joonis 1. Tarbitud vee- ja kanalisatsiooni maksumuse praeguse piirnõrmi järgne kompenseeritamatus.

Hetkel kehtiv alaline kululiik „kütteks ja soojaveearustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus“ on koos, kuid lähtuvalt STAR häälestusparameetritest *kaugküte* ja *mittekaugküte* on kütelliigid käsitletud eraldi punktidenä praegustes õigusaktides. Uue redaktsiooni kohaselt on kütelliigid eraldi seisvate punktidenä „soojaveearustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus“ ja „kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus“. Eesmärk loodavas, uues määruses on võrdsustada küttekulud. Esimese variandi puhul korteriühistud oma arvetes käitlevad n.ö kütet erinevalt, tuues välja „küte“, „soojusenergia“, „soojusenergia kulu küttele“ jne. Praeguse käsitlusega „kaugküte“. Kui aga on korteriühistu eraldanud sooja vee ja külma vee, siis neid summasid käsitletakse liites vee- ja kanalisatsioonina. Elektrikütte puhul ei ole juba alusdokumendis teenuseosutaja(d) eraldanud kui palju voolu kulub lambipirnile, kui palju pliidile, kui palju boilerile, kui palju soojaenergiaks jne. Teadaolevalt puudub vastav mõõtsüsteem, elektrienergia tarbimist mõõdetakse öise ja päevase tariifiga ning eristatakse võrguteenust ja elektrienergiat. Just elektriküttega kodanikel ongi kõige suurem puudusjäävus kulude kompenseerimisel (nt kortermajad Moel, Jänedal, Lehtses, kus radiaatorid on ammu välja lõigatud), tingides vajaduse kütelliikide võrdseks tasustamiseks. **Ettepanek on kehtestada mõlemale küttekululiigile ühtselt- kuni 4 eurot 1m^2 kohta kuus.** Vt joonis 2.

Elektrienergia tarbimisega seotud kulu (praegune kululiigi määratlus- „tarbitud elektrienergia maksumus“). Antud kululiigi praegune normpiir on analüüsi tulemusena oluliselt vähemkompenseeritud. **Ettepanek on tõsta üksikisiku või pereliikme esimese liikme normkulu 10 euro võrra kuni 30,00 euroni ning 5,00 euro võrra iga järgneva pereliikme kohta kuni 15 euroni kuus. Tagamaks vähemalt 48 % ulatuses, prognoositavalt 61 % ulatuses kulude katmise kompenseeritamatuses.** Vt joonis 2.

Joonis 2. Tarbitud elektrienergia maksumuse praeguse piirnormi järgne kompenseeritavatus.

Majapidamisgaasi maksumus (praegune kululiigi määratlus- „tarbitud majapidamisgaasi maksumus“). Antud kululiigi praegune normpiir on analüüsi tulemusena täiesti optimaalne. Lääne-Virumaa 15-st omavalitsusest on praegused normpiirid Tapa vallas suurimad.

Maamaksukulu, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elumualune pind, on kululiik, mis analüüsi tulemusena on Lääne-Virumaa 15-st omavalitsusest praegu väiksema normpiiriga. **Ettepanek on tõsta maamaksukulu 0,05 euro võrra kuni 0,10 euroni 1 m² kohta kuus. Olulisi muudatusi piirnormi tõstmisega ei kaasne.**

Hoonekindlustuse kulu (praegune kululiigi määratlus- „hoonekindlustuse kulud, mis on arvestatud kasutatavale eluruumile“), on kululiik, mis Lääne-Virumaa 15-st omavalitsusest on praegu väiksema normpiiriga. **Ettepanek on tõsta hoonekindlustuse kulu 0,05 euro võrra kuni 0,10 euroni 1 m² kohta kuus. Olulisi muudatusi piirnormi tõstmisega ei kaasne.**

Olmejäätmete veotasu (praegune kululiigi määratlus- „tegelik olmejäätmete veotasu“). Antud kululiigi praegused normpiirid on analüüsi tulemusena täiesti optimaalsed. Lääne-Virumaa 15-st omavalitsusest on praegused normpiirid Tapa vallas keskmised. Märkimisväärset kompenseeritavast ei esine.

Muudatuste võrdlustabel

Jrk nr	Kulu nimetus	Kehtiv määr	Muudetud määr	Vahe
1	Korteritüür- või hooldustasu	Kuni 1 eurot m ² kohta kuus		

2	Kütteks või soojavee varustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus: 2.1. kaugküttega, soojavee varustusega eluruum	Kuni 4 eurot m ² kohta kuus		
	2.2. kütteks ja soojavee varustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus, kaugkütteta eluruumis	Kuni 3 eurot m ² kohta kuus	Kuni 4 eurot 1 m ² kohta kuus	1 euro
3	Tarbitud vee ja kanalisatsiooniteenuste maksumus	Kuni 2 m ³ üheliikmelise pere kohta ning kuni 2 m ³ iga järgneva pereliikme kohta kuus	Kuni 3 m ³ üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 2 m ³ iga järgneva pereliikme kohta kuus	1 m ³ üheliikmelise pere kohta kuus
4	Tarbitud elektrienergia maksumus	Kuni 20 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 10 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus	Kuni 30 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 15 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus	10 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ja 5 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus
5	Tarbitud majapidamisgaasi maksumus	Kuni 11 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 6 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus		
6	Maamaksukulud	Kuni 0,05 eurot m ² kohta kuus	Kuni 0,1 eurot 1 m ² kohta kuus	0,05 eurot
7	Hoonekindlustus	Kuni 0,05 eurot m ² kohta kuus	Kuni 0,1 eurot 1 m ² kohta kuus	0,05 eurot
8	Tegelik olmejäätmete veotasu	Kuni 2 eurot üheliikmelise pere kohta kuus ning kuni 1,50 eurot iga järgneva pereliikme kohta kuus		
9	Korterelamu haldamise kulu, sealhulgas remondiga seotud kulu		Kuni 1 eurot 1 m ² kohta kuus	

10	Korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse		Kuni 1 eurot 1 m ² kohta kuus	
----	--	--	--	--

Toimetulekutoetus on suurim riigi poolt antav sotsiaalne garantii, millega teatud sotsiaalsete riskide (surm, toitjakaotus, vanadus, töövõimetus, lapse sünd) realiseerumise korral tagatakse täiendav sissetulek või sissetulekute jätkumine vähemalt tasemel, mis võimaldab inimväärset äraelamist. Seetõttu ongi jälgitud erinevate kulude ning on täheldatud, et kõige enam veevarustuse ja elektrienergia puhul ei olnud kehtiva piirmäära ulatuses kulud kompenseerida võimalik. I kvartali koond tõi selgelt esile, et praegused elektrienergia ja vee piirmäärad ei ole piisavad kompenseerimaks minimaalset kulu, arvestades, et sisuliselt elektrienergia maksumus arve peal on kogu arvest 1/3 ning seega ei saa siinkohal rääkida ülekulutamisest. Piirnormid peavad olema nii optimaalsed, aga ka reaalsed, et tagada eluasemekulude kompenseerimine. Toimetulekutoetus oma olemuselt on ajutise iseloomuga toetusliik. Näiteks Tapa vallas 2011-ndal aastal taotles toimetulekutoetust 349 üksikisikut või perekonda, 2012-ndal aastal taotles toimetulekutoetust 289 üksikisikut või perekonda, 2013-ndal aastal taotles toimetulekutoetust 269 üksikisikut või perekonda, 2014-ndal aastal taotles toimetulekutoetust 236 üksikisikut või perekonda ning 2015-nda aasta I kvartalis on taotlenud toimetulekutoetust 140 üksikisikut või perekonda. Seega viie aasta võrdluses on toetuse taotlejate arv vähenenud ligikaudu poole võrra.

Teatavasti võivad kohalikud omavalitsused määrata ja maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse eelarvest kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud tingimustel ja korras. Toetused täiendavaks toimetulekuks on universaalsed toetused kõigile neile, kes selle saamise tingimustele vastavad, ent toetuste maksmisel süvenetakse isiku või pere konkreetsesse vajadustesse, abistatakse rahaliste vahenditega neid isikuid, kelle puhul toimetulekutoetus ei kata kõiki vajadusi.

Toimetulekupiiriks nimetatakse summat, mis on vajalik minimaalseks igapäevaseks äraelamiseks ühe kuu jooksul. Toimetulekupiir sõltub inimeste arvust perekonnas. Toimetulekupiiri suuruse kehtestab Riigikogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. Lähtutakse toimetulekupiiri kehtestamisel minimaalsetest tarbimiskuludest toidule, riietusele ja jalanõudele ning muudele kaupadele ja teenustele esmavajaduste rahuldamiseks. 2015. aastal on toimetulekupiir 90 eurot üksi elavale või perekonna esimesele liikmele ning perekonna igale alaealisele liikmele ja 72 eurot pere järgnevatele täisealistele liikmetele. Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealsed, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot.

Toimetulekutoetuse saab tinglikult jagada kaheks: toetus toimetulekupiiri tagamiseks ning toetus eluruumi alaliste kulude katmiseks. Ollakse seisukohal, et näiteks sidekulude puhul (kulutused telefonile, telerile, internetile) on tegemist kuludega, mis oma loomult peaksid minimaalsel tasemel olema kaetud toimetulekupiiriga. Seetõttu ei peeta mõistlikuks muuta sotsiaalhoolekande seadust selliselt, et lisaks eluruumi alalistele kuludele tuleks toimetulekutoetuse arvestamisel võtta arvesse eraldi sidekulusid.

Loodava määruse eelnõu eesmärk ei ole süvendada vaesust ja toimetulematust, jättes teatud kulud kompenseerimata hetkel kehtivate piirnormide alusel, aidates kaasa eluasemevõlgade tekkimisele vaid toetada inimeste toimetulekut inimväärset elu võimaldavate piirnormide kehtestamise läbi.

Karmen Kaar
sotsiaalnõunik

Eelnõu oli arutlusel 02.04 ja 09.04.2015 toimunud vallavalitsuse istungil, 14.04.2015 toimunud sotsiaalkomisjoni koosolekul ning 20.04.2015 toimunud eelarve- ja arengukomisjoni koosolekul.